

Trossos i mossos

Alfons Llorenç

Renaixement

El bisbe Roderic de Borja, desitjava embellir la seua “amant esposa”, que, també, era la seu de València. Anhelava que la catedral “brillés amb les resplendors de l’art”. Però, sota el seu pontificat, el 21 de maig de 1469, una espurna va cremar el retaule de plata de l’altar major, altres obres d’art i deixà malmesa la capella major i fumada la catedral. Segons el “Dietari” del capellà d’Alfons el Magnànim, “a onze hores de la nit se mes foc en lo retaule on se cremà tot”. Per això, en la rutilant i fastuosa visita que hi va fer 1472 va portar en el seu seguici el llombard Paolo de San Leocadio i el napolità Francesco Pagano, dos clars exponents de la renovació renaixentista, amb vista a pintar el presbiteri catedralici.

Ni el poder, el prestigi i les recomanacions del bisbe Borja aconseguiren que els canonges valencians d’aquell segle XV de les sobiranes renunciaren a les seues potestats: “ans de metre mans en la capella de la Verge Maria de la Seu volgueren veure los pintors què saber tenien fent-los fer un assaig en lo capítol al fresc”. Fou el 16 de juliol de 1472. Aprovats, ja es van signar les capitulacions: “los dits mestres s’obliguen a pintar al fresc a estall lo cap de la dita capella: que pintaran la clau tan ornadament com ells sabran fer e entorn d’aquella clau un tro de serafins ornat d’or fi molt bell... en cascun pany pintaran dos àngels amb ses ales sembrades d’or fi molt bell i de belles colors”. Tenien sis anys per acabar l’obra. A canvi, “dits reverendíssim senyor Cardenal e Senyors del Capítol s’obliguen donar als dits pintors per preu tres milia ducats d’or de cambra de pes”.

Es va voler una obra espectacular, majestuosa i que, a més, reflectís els nous temps en què la persona humana tornava a ser referent i mesura de totes les coses (“Els esperits desperten!”), el Renaixement: “segons pràctica e usança d’Itàlia”.

MOR L'EDITOR JOSEP FORMENT, IMPULSOR DEL SEGELL ALREVÉS I TRADUCTOR DE RIMBAUD

El món de l’edició a Catalunya va rebre amb commoció la notícia, dies enrere, de la prematura mort a Barcelona de Josep Forment, membre de l’equip fundacional del segell editorial Alrevés. Forment va nàixer a Bossost (Vall d’Aran) el 1962. Tenia, per tant, 52 anys. Era casat i tenia un fill. La seva mort, segons explicaren els seus companys d’editorial, es produí de manera sobtada.

Forment, a qui el director d’Alrevés, Gregori Dolz Kerrigan definí com “una persona modesta, intel·ligent, lúcida i generosa”, féu estudis de filosofia i direcció cinematogràfica, tot i que centrà l’activitat professional en el camp editorial, en segells com Ediciones B, La Magrana i El Andén. L’any 2009, en ple procés de reconfiguració de l’activitat editorial, crea, amb tres socis més, Alrevés, amb diferents línies de no ficció, creixen-

Josep Forment.

ment personal i novel·la negra, un darrer camp en el qual Forment impulsa el segell de gènere negre en català Crims.cat, amb autors com Agustí Vehí, Flavio Soriga, Jaume Benavent, Sebastià Benassar o Andreu Martín. El seu darrer èxit com a editor fou el llibre *Después de despedirme. Pepe Rubianes inédito*, un volum amb els textos deixats pel desaparegut còmic i que fou un dels més venuts el Sant Jordi passat.

Forment també tingué un vessant creatiu que donà com a fruits un llibre de relats, un poemari i una novel·la. Era, a més, especialista en el poeta francès Arthur Rimbaud, de qui havia traduït l’obra completa i alguns assajos. Amb ell, desapareix “un company insubstituïble, un amic, un germà”, declarà Dolz. Un buit difícil d’omplir.

